

3. पच् und पञ्च, पचते (°ति) und पञ्चते (°ति) *verdeutlichen* Dhātup. 6, 14. पञ्चयति *weiter ausführen* 32, 108.

— प्र, प्रपञ्चयति s. u. प्रपञ्चय्, da es ein denom. von प्रपञ्च ist.

पचं (von 1. पच् 1) adj. *kochend, backend, bratend* (trans.) P. 3, 1, 134. 2, 33. fgg. Vop. 26, 55. Vgl. अत्पं°, इष्टिं°, किं°, खारिं°, द्रोणं°, नखं°, मितं°, प्रस्थं°. — 2) f. आ nom. act. Vop. 26, 192. = पाक AK. 3, 3, 8. WILSON führt auch ein m. an; vgl. दुष्पच (von पच oder पचा) *schwer zu verdauen*.

पचक adj. = पच ÇKDra. Wils.

पचते (von 1. पच्) UNĀDIS. 3, 110. adj. *gekocht, gar*: पुरोक्ताः RV. 3, 28, 2. n. 80 v. a. पक्ति *gekochte Speise* Nir. 6, 16. मुषापद्विर्षुः पचतम् RV. 4, 61, 7. चनो दधिष्व पचतोत्तौ सोमम् 10, 116, 8. VS. 21, 60, 23, 13. ÇĀṆKH. Ba. 8, 21, 4. m. Feuer UĒĀVAL. ausserdem die Sonne und N. Indra's UNĀDIK. im ÇKDra.

पचतभुञ्जता (पचत und भुञ्जत, 2te Personen pl. imper, von पच् und भञ्ज्) f. ein beständiges Kochen und Braten gaṇa मयूरव्यंसकादि zu P. 2, 1, 72.

पचत्पुट (पचन्, partic. von 1. पच्, + पुट्) m. *Hibiscus phoeniceus* Lin. (सूर्यमणिपवत्) ÇABDAK. im ÇKDra.

पचत्यं adj. = पचत *gekocht, gar*: पुरोक्ताशम् RV. 3, 32, 2.

पचन (von 1. पच् 1) adj. *kochend, bratend*; s. एषीं°, अन्वाकार्यं°. — 2) m. Feuer ÇABDAK. im ÇKDra. Siddh. K. 250, a, 6. — 3) f. आ *das Reifwerden* MADHJAM. 40. — 4) ई *der wilde Citraenbaum* (वनवीजपूरक) RĪĀAN. im ÇKDra. — 5) n. a) proparox. *Mittel zum Kochen, Feuerung, Kochgeräthe*: ये चार्चते पचने संभरति RV. 4, 162, 6. पचनमवधाय महावीरमवदधाति ÇAT. Ba. 14, 1, 2, 21. 6, 5, 43, 3. 4. पिष्टं P/panne zum Rösten des Mehls Suçr. 2, 138, 1. — b) *das Kochen, Braten* Suçr. 4, 31, 13. 151, 13. — c) *das zur-Reife-Bringen* Buḷg. P. 3, 26, 40. — d) *das Garwerden*: बदराणामपचनं चकार विबुधाधिपः MBh. 9, 2780.

पचनिक (von पचन) P/panne Vjutr. 209.

पचपच (von 1. पच् mit Redupl.) adj. unter den Beiww. von Çiva MBh. 12, 10372. wohl *stets kochend, zur Reife bringend*.

पचप्रकटा f. gaṇa मयूरव्यंसकादि zu P. 2, 1, 72. पच ist 2. sing. imper. von पच्, प्रकट् ist wohl प्र *vorstehend* + कट् *Scheitel* u. s. v.

पचंपचा f. *Curcuma aromatica* Salisb. oder *C. xanthorrhiza* AK. 2, 4, 20. RATNAM. 80. Nach COLEBR. und LOIS. auch पचंबचा. Offenbar eine reduplic. Form von 1. पच्.

पचलवणा (पच, 2. sg. imperat. von 1. पच्, + लवण) f. ein beständiges Kochen von Salz gaṇa मयूरव्यंसकादि zu P. 2, 1, 72.

पचव s. कार्°.

पचान partic. praes. med. von 1. पच्; s. u. पच् und vgl. किंपचान.

पचि (von 1. पच्) m. Feuer UĒĀVAL. zu UNĀDIS. 4, 117. TRIK. 4, 1, 67. Nach SAṆKSHIPTAS. im ÇKDra. auch *das Kochen* u. s. v.

पचिति AK. 2, 7, 34 bei COLEBR. und LOIS. fälschlich vom vorhergehenden Worte getrennt, da अपचिति gemeint ist.

पचलिम (von 1. पच्) oxyt. UNĀDIS. 4, 37. parox. P. 3, 1, 96, Vārtt. 1) adj. *schnell gar werdend, schnell reisend* P. 3, 1, 96, Vārtt., Sch. Vop. 26, 24. KULL. zu M. 4, 172. — 2) m. a) *Phaseolus Mungo* Lin. oder eine

verwandte Bohnenart NIGH. Pa. — b) *Feuer*. — c) *die Sonne* UĒĀVAL. पचेलुक (wie eben) m. Koch ÇKDra. und Wils. nach TRIK. 2, 9, 6. Die gedr. Ausg. hat प्रचेलुक.

पचकब्ध (पद् + शब्द्) m. *das Geräusch der Fusstritte* P. 6, 3, 56.

पचकंम् (von पद् = पाद्) adv. *Pādaweise, in Hemistichien* (vgl. अर्धच-शम्, अर्धकम्) P. 6, 3, 55. पचको ऽनूच्यः प्रातरनुवाकः AIT. Ba. 2, 18. 3, 11. 31. 6, 2. ÇAT. Ba. 4, 3, 2, 6. 11, 5, 4, 13. PĀR. GĀH. 2, 3. KĀND. Up. 5, 2, 7. त्रिं in je drei Hemistichien ÇĀṆKH. Ça. 11, 14, 14. 12, 11, 6.

पचकैच (पद् + शौच) n. *Reinigung der Füße*: कृतं ऽÇV. GĀH. 4, 7.

पच्य (von 1. पच्) adj. *reisend* (intrans.): s. कृष्टं° und vgl. पाक्य.

पञ् mit अप in der intens. Form in der Stelle: अप योरिन्द्रः पापञ्च आ मती न श्रममापो बिभीवान् RV. 10, 103, 3. viell. *zurückweichen*.

पञ्ज (पद् + ञ) m. ein Çūdra (der aus Brahman's Füßen Entstandene) H. 894. HALĀJ. 2, 431.

पञ्कटिका f. 1) ein best. Metrum KĀNDOM. 161 (bei BROCKHAUS). Hierher oder zu 2 तारु° Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 94, a, 45. — 2) ein kleines Glöckchen (nach dem Schol.) KĀNDOM. 161. ÇKDra. Suppl.

पञ्च 1) adj. f. आ etwa *wohlbeleibt, stattlich, feist, derb* (vgl. पण्यच); nach den Erkl. *begütert, reich an Lebensmitteln, kräftig*: ये पापा भद्र-मुपजीविति पञ्चाः RV. 4, 190, 5. आस्थायपत्त युवति युवानः श्रमे निर्मिञ्चा विद्वेषु पञ्चाम् 167, 6. युक्ता कृ यदो तोय्यायं पुरुर्वि मध्ये अणोसा धायि पञ्चः 158, 3. यः शंसते स्तुवते धायि पञ्च इन्द्रयेष्ठा अस्मो अचतु देवाः die Götter mit Indra an der Spitze, der zu Gunsten des Anrufenden und Lobenden sich feist macht (oder feist d. h. kräftig ist), mögen uns gnädig sein 8, 32, 12. der Soma heisst पञ्चाया गर्भः der Sohn der Feisten (saftigen Soma-Pflanze) 9, 82, 4. — 10, 106, 7. — 2) m. N. pr.; nach ŚĀJ. eine Benennung der Añgiras, für welche die Worte पञ्चा वा अङ्गिरसः प्रकामास्तपो ऽतप्यन्त aus einem ÇĀTĀJANA-Buche angeführt werden. RV. 4, 31, 14. als Bein. Kakshivant's und seines Geschlechts, welches zum Stamm des Añgiras gezählt wird, lässt es sich fassen in den diesem Rshi zugeschriebenen Liedern 1, 117, 10. 122, 7. 8. 126, 4. 5; vgl. पञ्चिय. Eben so scheint Pağra Sāman ein N. pr. zu sein: सकृन्ना द्श गोनाम् । दृड्व्यञ्जाय सामे RV. 8, 6, 47. स्तुषे पञ्जाय सामे 4, 17. Pağra Vāsishtha Ind. St. 233, b, 1. — 3) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 222. LĀṬJ. 7, 33, 4.

पञ्चोषिन् (प° + षो°) adj. etwa *feiste Opfer habend* Nir. 3, 22 (= प्रभूतयाग Durga). Indra-Agni RV. 6, 59, 4. ŚĀJ.: प्रार्जितः प्रसिद्धो घोषो स्तोत्रं यपोः deren Anrufung bereitet ist.

पञ्चियं m. Bein. des Kakshivant (vgl. u. पञ्च 2.) RV. 4, 116, 7. 117, 6. 120, 5.

पञ्च s. 3. पच्.

पञ्चक (von पञ्चन्) 1) adj. *aus Fünfen bestehend*, = पञ्च परिमाणमस्य P. 5, 1, 58, Sch. RV. Prāt. 16, 10. गण M. 2, 92. SĀṆKHAJ. 24. वर्ग MBh. 15, 932. Suçr. 4, 143, 21. 158, 2. KĀM. Nitris. 8, 37. 38. Buḷg. P. 8, 16, 50. Ind. St. 4, 88. दासास्त्रिपञ्चकाः von fünfzehnerlei Art MIT. 267, 7. = पञ्चांशो वसन् भृतिर्व्यास्य P. 5, 1, 56, Sch. °मासिक der im Monat fünfzehnt P. 5, 4, 116, Vārtt. 4, Sch. देवदत्तः fünf Procent nehmend P. 5, 1, 47, Vārtt., Sch. für fünf gekauft P. 5, 1, 22, Sch. पञ्चकं शतम् fünf vom Hundert M.